

Wel of geen Dordtologie.

Bovenstaande aquarel is gemaakt door mijn schoonvader. Na zijn werkzame leven, is hij zich gaan toeleggen op het maken van aquarellen. Dit deed hij niet geheel onverdienstelijk. In zijn jonge jaren hield hij al erg van tekenen. Voor deze aquarel is hij naar Zwijndrecht gegaan. Hij heeft daar een foto van de skyline van Dordrecht gemaakt. Later thuis heeft hij deze aquarel, die inmiddels al vele jaren bij ons in de woonkamer op een ereplaats boven de kast hangt, gemaakt. Helaas leeft mijn schoonvader niet meer. Hij had nog vele mooie aquarellen van Dordrecht kunnen maken.

Ik ben geboren en getogen in Dordrecht. Mijn ouders en zus zijn geboren in Utrecht. Mijn vader werkte op de grote vaart en was door zijn werk vele maanden van huis. Later kreeg hij een baan aan de wal bij de Staats Mijnen in Limburg en werd er in 1952 verhuisd naar Sittard. In Sittard zijn mijn broers geboren. In 1960 kreeg mijn vader een baan bij Dupont de Nemours in Dordrecht en werd er naar Dordrecht verhuisd. Het Amerikaanse chemiebedrijf had zich in 1959 op de Staart gevestigd.

En jawel in 1963 werd ik geboren in Dordrecht op het Goeman Borgesiusplantsoen in de wijk Crabbhof. Daar heeft ons gezin niet lang gewoond. We verhuisden in november 1963 naar de Brouwersdijk. Ook daar hebben wij niet lang gewoond. Mijn vader won de voetbalpoule en kocht een huis in de nieuwe wijk Sterrenburg I. Ik ben opgegroeid aan de Halleyweg. Daar heb ik vanaf mijn 4e jaar mijn jeugd doorgebracht. Toen wij er pas woonden, keken we vanuit huis zo naar de wijk Crabbhof.

Sterrenburg is een deel van het eiland Dordrecht, dat in 1602 werd ingepolderd.

Deze polder werd gebruikt voor de landbouw.

Door de toenemende behoefte aan woningen werd de wijk Sterrenburg gerealiseerd.

De eerste woningen werden rond 1965 gebouwd. De wijk werd ruim opgezet en er was ruimte voor veel groen.

Er ontstond een hele wijk. Aan de Halleyweg werden een aantal flats gebouwd. Dat weet ik nog goed. Als kind speelden we tussen de heipalen en de bouwmaterialen. Er kwam een noodwinkelcentrum in de straat. Er kwamen nog meer huizen en flats bij. Er werden scholen gebouwd. Een park werd aangelegd. Er kwam een buurthuis. Later ontstonden ook Sterrenburg II en III. In Sterrenburg II werden geen flats gebouwd. Er was alleen maar laagbouw. Er kwamen ook kerken, een zwembad, sportvelden werden aangelegd. Voor het noodwinkelcentrum kwam in 1973 een heel nieuw overdekt winkelcentrum in de plaats. Als kind van 10 jaar vond ik dat geweldig. Er zijn nog steeds winkels te vinden, die er al vanaf het begin zijn gevestigd. Dit zijn o.a. Bakkerij Korteweg, Slagerij Keller en groenteman Bresser.

Er was ook behoefte aan een station voor deze groeiende wijk. Langs de spoorlijn van Breda/Roosendaal naar Rotterdam kwam een station. Het station ligt tussen de wijken Zuidhoven, Crabbefhof en Sterrenburg. Er waren plannen om het station verder naar het zuiden te verplaatsen, daar waar een kantorencomplex zou gaan ontstaan in de Amstelwijk. Dit kantorencomplex heeft zich nog niet genoeg ontwikkeld. De gemeente Dordrecht heeft daarom voorgesteld om in plaats van Dordrecht-Amstelwijk een station te bouwen bij de Copernicusweg, dat station Zuid zou moeten vervangen. Of deze plannen inderdaad werkelijkheid gaan worden is nog de vraag.

In de jaren 70 werd het Combibad gebouwd. Daar ging ik met vriendinnen en met school zwemmen. Ik haalde er mijn diploma's. Zomers lagen wij met onze handdoeken op de ligweide. Het is wel heel leuk om nu te weten, dat wij boven de skeletten van een begraafplaats lekker in de zon lagen. Het zwembad werd in de jaren 80 gerenoveerd. Het grote buitenbad werd overkapt en werd dus een binnenbad. Het zwembad ging in 1990 verder onder de naam Aquapulca. Dit zwembad werd later gesloopt. In oktober 2010 werd de nieuwe Sportboulevard geopend. Voorafgaande aan de bouw werd er in 2006 en 2007 archeologisch onderzoek gedaan. Bij de bouw van de parkeergarage aan de Amnesty Internationalweg stuitte men op resten van een muur uit de Middeleeuwen. Buiten deze muur werden graven met daarin menselijke skeletten gevonden. Opvallend was, dat er veel skeletten werden gevonden van baby's, peuters, kleuters en tieners. Zij stierven jong, door gebrek aan goede medische voorzieningen en gebrek aan voedsel. Er zou op deze plek dus een dorpje geweest moeten zijn met een kerk en een kerkhof. Dit is naar alle waarschijnlijkheid het dorp Wolbrandskerke geweest. Er zijn er veel gebruiksvoorwerpen gevonden, zoals een visfuij, munten, keramiek en schoeisel. Ook zijn er scherven van serviesgoed, siervoorwerpen en voedselresten gevonden. Het dorpje is verdwenen onder invloed van de St. Elisabethsvloeden in 1421 en 1424.

Ik ging naar de lagere school aan de Eddingtonweg. Daar was de Prins Willem Alexanderschool. Na het eerste jaar werd de school gesplitst. Doordat er veel jonge gezinnen in de wijk woonden, was de school overvol. Er kwam een noodgebouw onderaan de Zuidendijk op de hoek met de Leeuwstraat. Kinderen, die aan de noordkant van de Keplerweg woonden bleven op de Prins Willem Alexanderschool. En kinderen, die aan de zuidkant van de Keplerweg woonden gingen naar de Prins Johan Frisoschool aan de Leeuwstraat. Zelfs na de splitsing had ik nog ongeveer 40 kinderen in de klas.

De middelbare school heb ik gevolgd in Dubbeldam. In 1975 behoorde ik tot eerste lichter leerlingen in het nieuwe gebouw aan de Koningstraat. De school heette toen de Prinses Juliana Scholengemeenschap. De school staat er nog altijd en is nu onderdeel van het Insulacollege.

Daarna heb ik een secretaresseopleiding gevolgd bij Instituut Pont. De opleiding werd gegeven in een oud huis aan de Adriaan van Bleijenburghstraat in het centrum van Dordrecht. Wat ik mij kan herinneren is, dat de klaslokalen klein en scheef waren. De ramen gingen lastig open en dicht. Instituut Pont is niet meer in Dordrecht gevestigd.

In 1983 trouwde ik in het Hof in Dordrecht. Een heel mooie trouwlocatie op een historische plek. Het Hof is een voormalig augustijnenklooster. En in de Statenzaal van dit klooster is in 1572 de Eerste Vrije Statenvergadering gehouden. Dankzij deze vergadering werden de Nederlanden vrij en onafhankelijk. Er kwam vrijheid van godsdienst en godsdienstbeoefening en Willem van Oranje werd opnieuw erkend als stadhouder. Eerder was hij uit deze functie gezet door de Spaanse koning. Willem van Oranje kreeg geld om tegen Spanje oorlog te voeren.

Wij gingen wonen in de Aalbersestraat in de wijk Crabbehof. Na 3 jaar kochten we een huis aan de Venuslaan in Sterrenburg. Dus ik verhuisde weer terug naar de wijk, waar ik was opgegroeid.

Aan de overkant van de straat staat de Willemshoeve. Op de foto's is te zien, dat deze hoeve vroeger tussen de landerijen lag en tegenwoordig omgeven wordt door de huizen van de wijk Sterrenburg. Deze hoeve heeft geen woonfunctie meer. Er zijn een aantal bedrijven in gevestigd geweest. Momenteel staat de hoeve leeg, omdat er asbest is gevonden. De Willemshoeve is gebouwd tussen 1740 en 1750 en heette toen Hoeve Bouwlust. Het adres was toen Zuidendijk 302. De eigenaar heette J. Herweijer. In 1894 kwam de hoeve in bezit van graaf W.R.A.C. van Rechteren Limpurg. Hij gaf de hoeve de naam Willemshoeve. In de oorlogsdagen van 1940 is de hoeve afgebrand en is herbouwd in 1941.

Foto 1: De Willemshoeve aan de Zuidendijk 302.

Foto 2: De Willemhoeve aan de Venuslaan 14 (2014)

Aan de achterkant van ons huis liep de Zuidkil. Aan de voorkant zie ik door de bomen de uit de 17^e eeuw afkomstige buitenplaats Zuidwijk. Deze buitenplaats lag tussen de Zuidkil en de Zuidendijk. Zuidwijk was te bereiken via de Zuidendijk en ook via de Oudendijk. Vanaf de Oudendijk loopt daar nu het Steve Bikopad langs het Daltoncollege. Aan het begin van dit pad staan nog 2 zuilen van de entree met daarop de naam, die herinneren aan de buitenplaats Zuidwijk.

In de 17^e en 18^e eeuw waren er zeker 30 buitenplaatsen en een vijftiental grotere pachthoeves te vinden op het eiland van Dordrecht. De inpolderaars investeerde in het bouwen van hofsteden of buitenplaatsen. Alle buitenplaatsen waren waarschijnlijk oorspronkelijk pachthoeves. Vanuit deze hoeves bestuurde de eigenaar op gezette tijden zijn landgoed. In de 18^e eeuw worden deze hoeves uitwijkplaatsen voor rentenierende stadsbewoners en een statussymbool van rijke kooplui en regenten.

Onder invloed van de Franse revolutie ontstaat er groot geldgebrek bij de eigenaren en verdwijnen er veel buitenplaatsen. Bij de aanleg van de spoorlijn rond 1870 en bij de aanleg van de Randweg N3 zijn er nog meer pachthoeves en buitenplaatsen verdwenen. Er zijn er nog wel enkele te vinden op het Eiland van Dordrecht zoals o.a.: Dordwijk, Weizigt, Crabbefhof en Amstelwijk. En natuurlijk Zuidwijk in mijn eigen straat.

Foto 3: Zuidwijk aan de Venuslaan 1 (2014)

Foto's 4 en 5 datum niet bekend

Foto 6: Steve Bikopad (2014)

Vorig jaar hebben we met de afdeling Publieksdiensten een speurtocht door de binnenstad van Dordrecht gehouden. Dan kijk je weer eens met andere ogen naar je eigen stad. Ik kwam er daarbij ook achter dat ik eigenlijk veel te weinig weet van de stad, waarin ik geboren ben.

Ik heb nog even getwijfeld: Wel of geen Dordtologie.
Maar al gauw dacht ik: Deze kans pak ik.
En ik ben blij dat ik dat gedaan heb.

Hester Nieuwland-Peetoom